

การเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลด้วยนวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัย

PARENTING SKILLS ENHANCEMENT FOR CHILDREN IN DIGITAL AGE THROUGH INNOVATIVE CONTEMPORARY FAMILY COUNSELING

ปฐมมา สุขทวี* เพ็ญนภา กุลนภาดล² ภรภัทร เฮงอุดมทรัพย์³

Pathama Suktawee^{1*} Pennapha Koolnaphadol² Pornpat Hengudomsab³

^{1*}นิสิตปริญญาเอก สาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

^{1*}Student (Ph.D.) Counseling Psychology, Faculty of Education, Burapha University, Thailand

²ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

²Department of Research and Applied Psychology, Faculty of Education, Burapha University, Thailand

³คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

³Faculty of Nursing, Burapha University, Thailand

Corresponding author, E-mail: frainzsky@gmail.com

Received: May 15, 2023; Revised: July 06, 2023; Accepted: July 12, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนานวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล และ 2) ศึกษาผลของนวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างคือ พ่อแม่ที่มีลูกอายุ 13 – 15 ปี ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 20 คู่ ทำการสุ่มอย่างง่ายเข้าสู่กลุ่มทดลอง 10 คู่ และกลุ่มควบคุม 10 คู่ ซึ่งมีความสมัครใจเข้าร่วมการทดลองและมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลในระดับปานกลางลงมา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ มาตรฐานวัดทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .914 และนวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัย สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า 1) นวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัย ให้การศึกษาจำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 60 – 90 นาที โดยครั้งที่ 1 และครั้งที่ 10 เป็นการให้การศึกษาแบบพบหน้า ครั้งที่ 4 และครั้งที่ 6 เป็นการศึกษาด้วยตนเอง และครั้งที่ 2, 3, 5, 7, 8 และ 9 เป็นการให้การศึกษาแบบออนไลน์ และ 2) การศึกษาผลของนวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล พบว่า 2.1) กลุ่มทดลองที่ได้รับนวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัย มีคะแนนทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลในระยะหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และ 2.2) กลุ่มทดลองที่ได้รับนวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัย มีคะแนนทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

คำสำคัญ: นวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัย ทักษะพ่อแม่ การเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล

ABSTRACT

This study aimed to; 1) develop the innovative contemporary family counseling for enhancing parenting skills in the digital age, and 2) examine the effects of the developed innovative contemporary family counseling for parenting skills in digital age. The samples comprised of 20 pairs of parents with children aged 13-15 years living in Chonburi province. All 20 pairs of parents had average point of parenting skills in the digital age at moderate score and volunteered to participated in the study. The simple random sampling method was adopted to assign sample into two groups equally: experimental groups and a control group with 10 pairs of parents each. The instruments used for collecting data were the Parenting skills in the digital age's Test had reliability .914 and the innovative contemporary family counseling. The data were analyzed using mean, standard deviation and Two-way repeated measure analysis of variance. The findings were as follows; 1) The innovative contemporary family counseling had 10 sessions of 60-90 minutes; the 1st and 10th sessions are face-to-face counseling, the 4th and 6th sessions are self-study sessions, and the 2nd, 3rd, 5th, 7th, 8th and 9th sessions are online counseling and 2) The results of the innovative contemporary family counseling for enhancing parenting skills in the digital age are: 2.1) At post-test, parents' participating in the innovative contemporary family counseling obtained higher score on parenting skills in the digital age than control group. 2.2) The parents' participating in the innovative contemporary family counseling obtained higher score on parenting skills in the digital age at post-test and follow-up than pre-test.

Keywords: Innovative Contemporary Family Counseling, Parenting Skills, Parenting in The Digital Age

บทนำ

เด็กที่เข้มแข็ง คือ ผู้ใหญ่ที่แข็งแกร่ง คำกล่าวนี้คงไม่เกินจริงเกินไปนัก การเป็นเด็กที่เข้มแข็งนั้นไม่ใช่เพียงร่างกาย แต่หมายถึงจิตใจที่เข้มแข็งเพื่อลดละพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ พิจารณาผิดชอบชั่วดีอย่างเป็นเหตุเป็นผล รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่หลากหลายได้อย่างเป็นสุข การที่เด็กคนหนึ่งจะเป็นเด็กที่เข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจได้นั้นต้องอาศัยการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ (จงจิตต์ ฤทธิรงค์, สุภรต์ จรัสสิทธิ์ และ พิมลพรรณ นิตยัณรา, 2563, น. 119-124) ฉะนั้นพ่อแม่จึงเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาเด็กคนหนึ่งให้เติบโตมาอย่างมีคุณภาพ พ่อแม่จึงควรพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้มีทักษะในการเลี้ยงดูลูกตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งการที่พ่อแม่สามารถเข้าใจและเลี้ยงลูกได้อย่างเหมาะสมตามวัยจะเป็นการช่วยเตรียมความพร้อมให้ลูกก่อนออกไปใช้ชีวิตด้วยตนเอง ทำให้ลูกสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นผู้มีความสุขในการใช้ชีวิต

ในยุคดิจิทัลสมาชิกในครอบครัวสามารถเข้าถึงอุปกรณ์เทคโนโลยีได้ได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสมาร์ทโฟน แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์พกพาส่วนบุคคล เป็นต้น ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างหลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อการใช้งาน เด็กที่เติบโตในยุคดิจิทัลสร้างโอกาสให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ทำให้เด็กมีความคุ้นเคยและมีความสามารถในการใช้สื่อดิจิทัล (สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2563, น. 1-4) โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นที่มีความอยากรู้อยากเห็นใหม่ ๆ ขาดวิจารณญาณในการไตร่ตรองความเหมาะสมของข้อมูลจึงมีโอกาที่จะทำให้อายุรุ่นตกเป็นเหยื่อ

ของอันตรรกะจากการใช้สื่อดิจิทัลได้โดยง่าย พ่อแม่จึงมีบทบาทสำคัญในการดูแลสอดส่อง เพื่อให้ลูกมีทักษะหรือมีความรอบคอบต่อการใช้สื่อดิจิทัล พ่อแม่จึงควรมีทักษะในการเลี้ยงดูลูกให้เหมาะสมกับยุคสมัย และสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเลี้ยงดู ช่วยสร้างความสามารถในการปรับตัวและดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นจึงสำคัญต่อวัยรุ่นที่เป็นช่วงวัยที่เข้าสู่การเผชิญโลกภายนอก ครอบครัวจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการส่งเสริมและพัฒนาลูก (ธนพล อุวงศ์เสรี และ ชัยชนะ นิมนวาล, 2565, น. 1-19) จากสถิติจำนวนประชากรปี 2565 พบว่า ชลบุรีมีจำนวนประชากรสูงเป็นลำดับต้น ๆ ของประเทศ มีประชากรประมาณ 1.6 ล้านคน และเป็นผู้มีอายุ 13-15 ปี ประมาณ 61,000 คน และมีอัตราการย้ายเข้าทุกปีเนื่องจากเป็นเมืองอุตสาหกรรม (ระบบสถิติทางทะเบียน กรมการปกครอง, 2565) ชลบุรีจึงเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่มีพ่อแม่ที่มีลูกวัยรุ่นเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับพ่อแม่ที่มีลูกวัยรุ่นที่อาศัยอยู่จังหวัดชลบุรี

จากการทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติม ผู้วิจัยพบว่า มีงานวิจัยที่นำเสนอประเด็นทักษะพ่อแม่ที่น่าสนใจ ที่กล่าวถึงทักษะพ่อแม่ที่ควรมีในทุกยุคสมัย ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะการดูแลเอาใจใส่ ทักษะการจัดการกับลูก ทักษะการจัดสภาพแวดล้อมที่พร้อมสำหรับการเสริมสร้างพัฒนาการตามวัยของลูก และทักษะการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างพ่อแม่-ลูก (Reed, Van Egeren & McKelvey, 2009) นอกจากนี้ Pinheiro-Carozzo, Gato, Fontaine and Murta (2020) ได้ระบุเพิ่มเติมถึงทักษะพ่อแม่ในยุคดิจิทัลที่ควรมี ได้แก่ ทักษะด้านการควบคุมอารมณ์ ทักษะการควบคุมการลงโทษ ทักษะการให้สิทธิและอิสระ ทักษะการกำกับดูแลพฤติกรรม และทักษะการมีความรับผิดชอบตอบทบาทหน้าที่ของตนเอง สอดคล้องกับ World Health Organization [WHO] (2007) ได้พัฒนากรอบแนวคิด เพื่ออธิบายมิติสำคัญของบทบาทและทักษะของพ่อแม่ที่จะมีผลต่อความเป็นอยู่ของวัยรุ่นในเชิงบวกไว้ว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 สายสัมพันธ์ เป็นการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างพ่อแม่และลูก องค์ประกอบที่ 2 ได้แก่ การควบคุมพฤติกรรม ซึ่งเป็นการเฝ้าระวังและให้คำแนะนำด้านการกระทำแก่ลูก ภายใต้ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน องค์ประกอบที่ 3 ได้แก่ การเคารพในความเป็นปัจเจกบุคคลของลูก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยรุ่น องค์ประกอบที่ 4 ได้แก่ การสร้างตัวแบบของพฤติกรรมที่เหมาะสม องค์ประกอบที่ 5 ได้แก่ การสนับสนุนและคุ้มครอง กรอบแนวคิดนี้ ยังสามารถนำมาปรับใช้ในโลกยุคดิจิทัล ได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน (คงเดช กี่สุขพันธ์, 2561) จะเห็นได้ว่า แนวคิดทั้ง 3 แนวคิด ยังไม่มีทักษะเรื่องการเรียนรู้โลกดิจิทัลเนื่องจากในช่วงปีที่ทำการศึกษา เทคโนโลยียังไม่ก้าวเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิต และการเลี้ยงดูลูก เมื่อผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์พ่อแม่ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย พบว่า พ่อแม่ที่ให้สัมภาษณ์เห็นด้วยกับทักษะทั้ง 5 ตามที่ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมมา แต่มีประเด็นที่น่าสนใจเพิ่มเติม คือ พ่อแม่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า ทักษะทางการเรียนรู้โลกดิจิทัล เรียนรู้การใช้แอปพลิเคชัน การใช้สื่อออนไลน์ เป็นเรื่องสำคัญในยุคสมัยปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับการเพิ่มทักษะการเรียนรู้โลกดิจิทัล เพื่อให้เท่าทันกับสภาพสังคมปัจจุบัน อีกทั้งความรู้ ความเข้าใจของพ่อแม่ในการเรียนรู้สื่อดิจิทัล ก็เป็นประเด็นที่สำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับพ่อแม่ในการสื่อสารกับลูกที่อยู่ในยุคดิจิทัล อีกทั้งการเรียนรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล ยังช่วยให้พ่อแม่วางกลยุทธ์ในการเลี้ยงดูลูก และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสมกับลูก

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าทักษะพ่อแม่เป็นสิ่งที่ควรพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมกับยุคสมัย เทคโนโลยีมีข้อดีหลากหลาย แต่ในขณะเดียวกันเทคโนโลยีก็มีผลเสียจากการใช้ไปในทางที่ไม่ถูกที่ควรเช่นกัน พ่อแม่เกิดมาในยุคที่เทคโนโลยีไม่ก้าวล้ำ แต่มีลูกและลูกเติบโตในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้า พ่อแม่จึงต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ อยู่เสมอเพื่อให้พร้อมรับมือกับการเลี้ยงดูลูกในยุคสมัยและการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนานวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล เนื่องจากใน

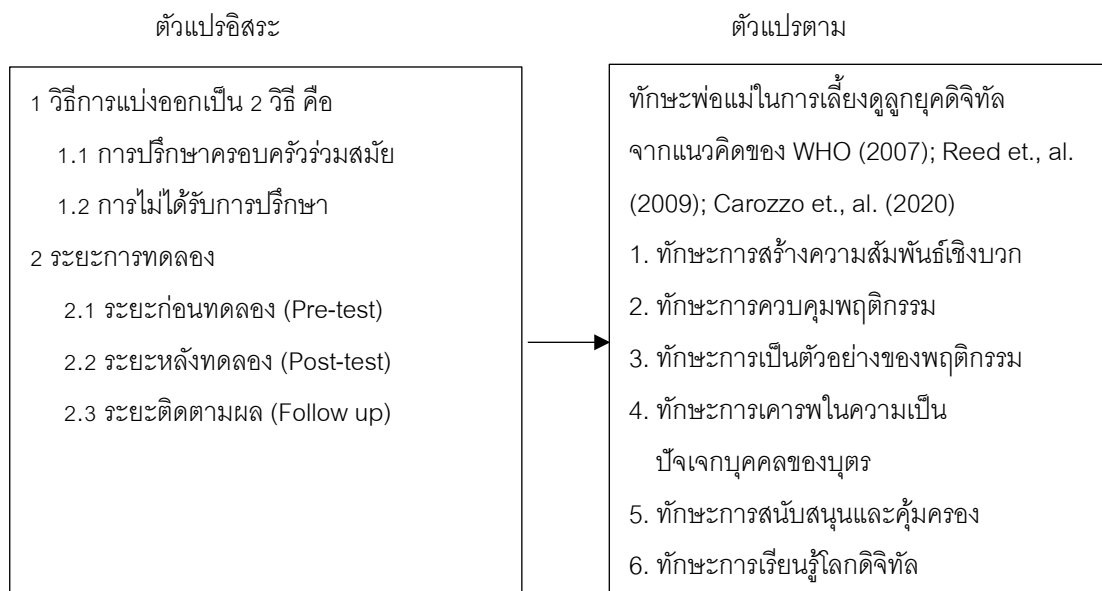
กระบวนการเรียนรู้เพื่อที่จะทำหน้าที่พ่อแม่ พ่อแม่ต้องการการสนับสนุนข้อมูล การฝึกฝนตนเองและกำลังใจจากคนรอบข้าง ในครอบครัว ชุมชนและสังคม พ่อแม่ต้องการวิธีการและทักษะการเลี้ยงดูลูกที่เหมาะสม เป็นไปได้ ไม่ยากเกินไป สำหรับพ่อแม่ที่จะพัฒนาทักษะให้กับลูก กระตุ้นพฤติกรรมที่เหมาะสมให้เกิดขึ้น และมีทักษะในการจัดการพฤติกรรมที่เป็นปัญหารวมทั้งช่วยให้พ่อแม่รู้สึกสนุกในการเลี้ยงดู และยังช่วยให้พ่อแม่ลดการดูแลลูกด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสมลง (สุรพงศ์ อัมพันวงษ์, 2566) นวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลจึงเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการช่วยเหลือพ่อแม่ให้มีทักษะในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาผลของนวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล

ดิจิทัล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. กลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การศึกษาคู่ร่วมสมัยมีคะแนนทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลในระยะเวลาหลังการทดลองและระยะเวลาติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุม
2. กลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การศึกษาคู่ร่วมสมัยมีคะแนนทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลในระยะเวลาหลังการทดลองและระยะเวลาติดตามผลสูงกว่าระยะเวลาทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ พ่อและแม่ที่มีลูกอายุ 13 – 15 ปี ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรี

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ พ่อและแม่ที่มีลูกอายุ 13 – 15 ปี ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 40 คน (คิดเป็นจำนวน 20 คู่)

ตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

1.1 วิธีการแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

1.1.1 การปรึกษาครอบครัวร่วมสมัย

1.1.2 การไม่ได้รับการปรึกษา

1.2 ระยะเวลาทดลอง

1.2.1 ระยะเวลาก่อนทดลอง (Pre-test)

1.2.2 ระยะเวลาหลังทดลอง (Post-test)

1.2.3 ระยะเวลาติดตามผล (Follow up)

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาผลของนวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power (Faul, Erdfelder, Lang, & Buchner, 2007) โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.50 ซึ่งเป็นค่า gold standard ของการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ เมื่อทำการทดสอบตระกูลไคสแควร์ที่ยอมรับในระดับสากลได้กำหนดค่า effect size เท่ากับ 0.5 หมายถึงมีขนาดอิทธิพลในระดับใหญ่ (large) ซึ่งส่วนใหญ่ในการวิจัยเชิงทดลองจะนิยมค่า effect size เท่ากับ 0.5 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจทดสอบ (power of test) เท่ากับ 0.80 (Hair et., al. 2010) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 38 คน เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ และป้องกันการสูญหายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 แต่เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างต้องเป็นคู่จึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีก 2 คนให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน จากนั้นผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มตามแบบแผนการทดลอง (Random Assignment) โดยการจับฉลากแบบไม่ใส่กลับ (Sampling Without Replacement) โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน (นับเป็นจำนวนคู่พ่อและแม่ทั้งสิ้น 20 คู่) รวมทั้งสิ้น 40 คน

2. ผู้วิจัยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประชาสัมพันธ์การรับสมัครกลุ่มตัวอย่างพ่อและแม่ที่มีลูกอายุ 13-15 ปี เข้าร่วมโครงการวิจัย เช่น สมาคมผู้ปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี การประชาสัมพันธ์ผ่านกลุ่ม Line ที่เกี่ยวข้อง ผ่านเพจเครือข่ายผู้ปกครอง และสื่อ Facebook ของผู้วิจัยในการรับสมัครเพื่อคัดเลือกพ่อและแม่ โดยกลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 3 ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกับระยะที่ 1 โดยที่พ่อและแม่สามารถสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัยผ่าน Link หรือ QR Code ได้อย่างสมัครใจและมีความเป็นอิสระ

3. ผู้วิจัยประเมินพ่อและแม่ที่สมัครเพื่อเข้าร่วมในการทดลองใช้นวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล ดังนี้

1) ผู้วิจัยพ่อและแม่ทำมาตรวัดทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล หากกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการวิจัยรู้สึกไม่สบายใจหรือต้องการที่จะยุติการทำมาตรวัด สามารถยุติการทำมาตรวัดได้ทันทีโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้เข้าร่วมวิจัยทั้งสิ้น

2) ผู้วิจัยนำข้อมูลคะแนนทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลของพ่อและแม่มาจัดเรียงคะแนนและคัดเลือกพ่อและแม่ที่มีคะแนนทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลระดับปานกลางจากเกณฑ์คะแนนปกติลงไป (ระดับปานกลางของเกณฑ์คะแนนปกติในงานวิจัยนี้คือ 3.25-3.53) เข้าร่วมการทดลอง

3) โดยผู้วิจัยติดต่อกลับเพื่อแจ้งผลการสมัครทุกคนตามลำดับ ส่วนข้อมูลของผู้ที่ไม่ได้รับการคัดเลือก ผู้วิจัยจะทำการทำลายข้อมูลทิ้งทันทีหลังจากแจ้งผลการคัดเลือกและพ่อแม่ที่ได้รับการคัดเลือก ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดโครงการ เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามจนเข้าใจ ตลอดจนเปิดโอกาสให้พ่อแม่ที่เข้าร่วมโครงการ ซักถามได้ทุกช่องทาง ตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย โดยพูดคุยแยกกันอย่างเป็นอิสระ

4) ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มพ่อและแม่เข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นกลุ่มทดลอง 10 คู่ กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 10 คู่ รวมทั้งสิ้น 20 คู่

4. ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้นวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล โดยจัดให้กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมนวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลที่ได้พัฒนาขึ้น โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้ Randomized Pretest-Posttest Control Group Design โดยทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลวัด 4 ระยะ ดังนี้

4.1 ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้ผู้พ่อแม่ทำมาตรวัดทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลใช้เวลา 20-30 นาที และนำคะแนนที่ได้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

4.2 ระยะทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมนวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลที่ผู้วิจัยพัฒนา โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการให้การปรึกษาร่วมกับกลุ่มทดลองด้วยตนเอง โดยให้การปรึกษาที่ละ 1 ครอบครัว (1 คู่) สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที จำนวน 10 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 และครั้งที่ 10 เป็นการให้การปรึกษาแบบพบหน้า ครั้งที่ 4 และครั้งที่ 6 เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างสามารถเรียนรู้โดยไม่จำกัดเวลาเรียน และครั้งที่ 2, 3, 5, 7, 8, 9 เป็นการให้การปรึกษาแบบออนไลน์

4.3 ระยะหลังการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการวัดทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังดำเนินการตามนวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลเสร็จสิ้นและใช้คะแนนการวัดดังกล่าวเป็นคะแนนภายหลังการทดลอง (Posttest) หลังจากนั้นให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดำเนินชีวิตตามปกติจำนวน 2 สัปดาห์

4.4 ระยะหลังการติดตามผล

ผู้วิจัยดำเนินการวัดทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังการได้รับการเรียนรู้ตามนวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลผ่านไป แล้ว 2 สัปดาห์ แล้วใช้คะแนนการวัดดังกล่าวเป็นคะแนนภายหลังการทดลอง (Follow Up)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. มาตรวัดทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล ซึ่งมีเป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 33 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล โดยตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกรายข้อ พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.333 – 0.587 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .914 หากคุณภาพเครื่องมือด้วยเทคนิควิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 2 (Secondary Confirm Factor Analysis) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป LISREL ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Confirmation factor Analysis)

เพื่อทดสอบยืนยันโครงสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล สรุปผลได้ว่า แบบจำลองสมการโครงสร้างองค์ประกอบทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลหลังจากที่ได้ดำเนินการปรับแก้ (Adjust Model) มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าดัชนีความกลมกลืนดังนี้ $\chi^2 = 1437.27$ $df = 489$ $P\text{-value} = .00000$, $\chi^2 / df = 2.93$, $RMSEA = .040$, $RMR = .018$, $SRMR = .043$, $CFI = .98$, $GFI = .93$, $AGFI = .92$, $CN = 497.78$ เป็นที่ยอมรับได้

2. นวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 60 – 90 นาที ซึ่งเป็นรูปแบบการให้การปรึกษาแบบผสมผสานการให้การปรึกษาแบบพบหน้า การให้การปรึกษาออนไลน์ และการศึกษาด้วยตนเองเข้าด้วยกัน โดยใช้ทฤษฎีและเทคนิคดังนี้ 1) การปรึกษาครอบครัวทฤษฎีโครงสร้าง ใช้เทคนิคการสังเกตและการตั้งคำถาม เทคนิคการเข้าร่วม (Joining) เทคนิคการให้การสนับสนุนหรือยืนยัน (Confirmatory) และเทคนิคการติดตามร่องรอย (Tracking) 2) การปรึกษาครอบครัวทฤษฎีเน้นทางออกระยะสั้น ใช้เทคนิคคำถามบอกระดับ (Scaling) เทคนิคการใช้คำถามเพื่อเปลี่ยนกรอบความคิด (Reframing) เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Therapist feedback to clients) และเทคนิคคำถามบอกระดับ (Scaling) 3) การปรึกษาครอบครัวทฤษฎีกลยุทธ์ ใช้เทคนิคการชี้แนะ (Directives) และเทคนิคการมองมุมใหม่ (Reframing) 4) การปรึกษาครอบครัวทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ใช้เทคนิคการสอน (Coaching) เทคนิคการมอบหมายการบ้าน เทคนิคการปรับโครงสร้างทางความคิด (Cognitive restructuring) และเทคนิคการเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement) ซึ่งผ่านการพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยา และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับพ่อหรือแม่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนการปรึกษา ระยะเวลา เนื้อหา ระหว่างการทดลอง และพิจารณาถึงข้อจำกัด เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้นวัตกรรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

2.2 ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ ด้วยการทดสอบ Compound Symmetry โดยใช้สถิติ Mauchly's Test of Sphericity เพื่อตรวจสอบว่าค่าความแปรปรวนของตัวแปรที่ศึกษาทุกตัวแปร มีความแปรปรวนเป็นแบบ Compound Symmetry หรือไม่

2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลโดยรวม และรายด้านระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังติดตามผล โดยพิจารณาจากค่า F - test ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ (Two - way ANOVA repeated measurement)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลพัฒนานวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาครอบครัวจากองค์ประกอบของทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล 6 องค์ประกอบ คือ 1) ทักษะการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก 2) ทักษะการควบคุมพฤติกรรม 3) ทักษะการเป็นตัวอย่างของพฤติกรรม 4) ทักษะการเคารพในความเป็นปัจเจกบุคคลของลูก 5) ทักษะการสนับสนุนและคุ้มครอง 6) ทักษะการเรียนรู้โลกดิจิทัล โดยการพัฒนาเน้นไปที่ความร่วมมือ เพื่อให้เหมาะสมกับวิถีการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคม ความทันสมัย ความสะดวกรวดเร็ว และการเข้าถึงการให้การศึกษาได้โดยง่าย โดยยังคงความมีมาตรฐานและการรักษาความลับของการให้การศึกษาแบบดั้งเดิมไว้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคต่าง ๆ จากทฤษฎีการศึกษาครอบครัวในการให้การศึกษา

นวัตกรรมการศึกษาครอบครัวร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างทักษะการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย การให้การศึกษาทั้งหมด 10 ครั้ง ครั้งละ 60-90 นาที โดยมีการให้การศึกษาทั้งแบบพบหน้า การให้การศึกษาแบบออนไลน์ และศึกษาด้วยตนเอง มีรายละเอียดการให้การศึกษาดังนี้

ครั้งที่ 1 ทักทายและแนะนำนวัตกรรม ผู้วิจัยจะพบพ่อแม่ที่ละครอบครัวเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพลดความวิตกกังวล และสร้างความคุ้นเคยกับผู้รับการศึกษา รวมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ กระบวนการให้การศึกษา รวมถึงข้อตกลงต่าง ๆ ร่วมกัน และผู้วิจัยสำรวจความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ของพ่อแม่

ครั้งที่ 2 สำรวจและค้นหา เป็นการให้การศึกษาแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Google meet หรือ Line ตามความถนัดของพ่อแม่ วัตถุประสงค์ของการให้การศึกษาครั้งนี้คือ การรักษาสัมพันธ์ภาพเพื่อเพิ่มความไว้วางใจ และสำรวจปัญหาของแต่ละครอบครัว

ครั้งที่ 3 เรื่องราวเล็ก ๆ กับความทรงจำที่ยิ่งใหญ่ ผู้วิจัยคัดเลือกเทคนิควิธิจากทฤษฎีการศึกษาครอบครัวมาใช้เพื่อเสริมสร้างทักษะการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งเป็นทักษะเบื้องต้นในการสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว ผ่านการให้การศึกษาออนไลน์

ครั้งที่ 4 ตัวแบบ..แบบไหน ซึ่งเป็นบทเรียนออนไลน์ให้พ่อแม่ศึกษาด้วยตนเองและทำการบ้านตามที่ได้รับมอบหมาย พ่อแม่จะได้ฝึกการทบทวนตนเอง มองพฤติกรรมของตนเองผ่านสื่อการเรียนรู้

ครั้งที่ 5 พฤติกรรมปกติ..ที่ไม่ปกติ 1 เป็นการให้พ่อแม่สำรวจพฤติกรรมของลูกทั้งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ผ่านกิจกรรมออนไลน์ รวมทั้งให้พ่อแม่คิดหาวิธีจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของลูกให้ลดลง

ครั้งที่ 6 พฤติกรรมปกติ..ที่ไม่ปกติ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้พ่อแม่สามารถจัดการและควบคุมพฤติกรรมของลูกได้อย่างสมเหตุสมผล โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านบทเรียนออนไลน์ และนำไปทดลองปฏิบัติตามสื่อสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

ครั้งที่ 7 เปิดใจ..ยอมรับ เป็นการช่วยเหลือพ่อแม่ให้เปิดใจยอมรับความแตกต่างระหว่างวัย รับฟังความคิดเห็นของลูก และเคารพความเป็นตัวตนของลูกได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทักษะที่พ่อแม่ยุคดิจิทัลควรมี

ครั้งที่ 8 สนับสนุนอย่างสร้างสรรค์ กิจกรรมครั้งนี้จะช่วยสนับสนุนให้พ่อแม่เข้าใจความต้องการของลูก สนับสนุนลูกได้อย่างเหมาะสม รวมถึงมีวิธีการปฏิเสธในสิ่งที่ยังไม่เหมาะสมได้อย่างสร้างสรรค์โดยการนำเทคนิคของการศึกษาครอบครัวมาช่วยเหลือ

ครั้งที่ 9 เรียนรู้โลกดิจิทัล เพื่อให้พ่อแม่สามารถก้าวตามทันเทคโนโลยี ตระหนักถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในโลกดิจิทัลซึ่งเป็นอีกหนึ่งทักษะที่สำคัญในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล

ครั้งที่ 10 ครอบครัวสุขสันต์ ครั้งนี้จะเป็นการให้การศึกษาแบบพบหน้า เป็นการสรุปกระบวนการให้

การปรึกษา ประเมินผลการให้การปรึกษา และยุติการให้การปรึกษา

จากนั้นผู้วิจัยนำนวัตกรรมการปรึกษารอบคร้วร่วมสมัยไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเสมือนจริงเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

2. ศึกษาผลการใช้นวัตกรรมการปรึกษารอบคร้วร่วมสมัยที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการใช้นวัตกรรมการปรึกษารอบคร้วร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล ดังนี้

ตารางที่ 1 การตรวจสอบการเป็น Compound Symmetry ของตัวแปรที่ทำการศึกษาและผลการตรวจสอบ

ค่าความแตกต่างของเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่ม (Wilks' Lambda)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F
ทักษะพ่อแม่ใน	การวัดก่อน หลัง และการติดตามผล	.501	1.187	.422	6.957*
การเลี้ยงดูลูก	ช่วงเวลาการวัด (time)*กลุ่ม (Group)	1.247	1.187	1.051	17.315**
ยุคดิจิทัล	ความคลาดเคลื่อน	1.297	21.370	.061	
(PSKDG)	รวม	3.045	23.744	1.534	

ช่วงเวลาการวัด Wilks' Lambda = .383, F= 13.713**, P = .000

ช่วงเวลาการวัด*กลุ่ม Wilks' Lambda = .472, F= 9.517**, P = .002

Mauchly's W = .315, Approx. Chi-Square = 19.617*, df = 2, p = .000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น Mauchly's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ .315 ($P < .05$) แสดงว่าความแปรปรวนตัวแปรดังกล่าวเป็นไม่เป็น Compound Symmetry จึงอ่านค่าสถิติทดสอบ ANOVA ด้วยค่า Greenhouse-Geisser

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่ม ด้วยสถิติทดสอบ Wilks' Lambda ในการทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบหลายตัวแปร พบว่าค่า Wilks' Lambda ของการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างช่วงเวลาการวัด*กลุ่ม มีค่าเท่ากับ .472 ($F = 9.517, P = .000$) แสดงให้เห็นว่า ในการวัดก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล (PSKDG) แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมีการวัดซ้ำแบบสองทาง (Two-Way Analysis of Variance Repeated Measurement, ANOVA) พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กันระหว่างกลุ่ม (Group) ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กับช่วงระยะเวลาในการวัด ได้แก่ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล จึงได้ดำเนินการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล (PSKDG) ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล

ช่วงเวลาการวัด	ค่าเฉลี่ย				F	เปรียบเทียบรายคู่
	กลุ่มทดลอง (n=20)		กลุ่มควบคุม (n=20)			
	M	SD	M	SD		
ก่อน	3.26	.14	3.38	.44	.676	-
หลัง	3.79	.11	3.30	.13	72.732**	ทดลอง > ควบคุม
ติดตามผล	3.65	.18	3.16	.08	57.222**	ทดลอง > ควบคุม
F	13.719**		9.511**			
เปรียบเทียบรายคู่	หลัง > ก่อน		ก่อน > ติดตาม			
	ติดตาม > ก่อน		หลัง > ติดตาม			
	หลัง > ติดตาม					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบรายคู่ ดังนี้

ในระยะก่อนการทดลองกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

ในระยะหลังการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มควบคุม ($M = 3.79 > M = 3.30$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในระยะติดตามผล พบว่ากลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มควบคุม ($M = 3.65 > M = 3.16$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยระยะหลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลอง ($M = 3.79 > M = 3.26$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าเฉลี่ยระยะติดตามผลมากกว่าก่อนการทดลอง ($M = 3.65 > M = 3.26$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าเฉลี่ยระยะหลังการทดลองมากกว่าระยะติดตามผล ($M = 3.79 > M = 3.65$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยระยะก่อนการทดลองมากกว่าหลังการทดลอง ($M = 3.38 > M = 3.30$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าเฉลี่ยระยะหลังการทดลองมากกว่าระยะติดตามผล ($M = 3.30 > M = 3.16$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนานวัตกรรมการปรึกษารอบครัวร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล

นวัตกรรมการปรึกษารอบครัวร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล เป็นนวัตกรรมการปรึกษารอบครัวแบบบูรณาการ โดยคัดเลือกเทคนิคต่าง ๆ จากการให้การปรึกษารอบครัวมาเพื่อให้เหมาะสมกับประเด็นที่ต้องการจะเสริมสร้าง เหมาะกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทของครอบครัว สอดคล้องกับ Norcross (2005, pp. 840-850), Norcross and Beutler (2008, pp. 481-511) และ Corey, Hackney and Cormier (2009 cited in Miller et., al. 2011, p. 40) ที่กล่าวว่า การบูรณาการการปรึกษาถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่ดีที่สุด มีศักยภาพและก้าวข้ามขอบเขตและข้อจำกัดของแนวคิดการปรึกษาแบบทฤษฎีเดียวได้ เพราะพฤติกรรมของมนุษย์

ไม่สามารถอธิบายให้เข้าใจได้ด้วยทฤษฎีเพียงทฤษฎีเดียว และทักษะในการเลี้ยงดูลูกเป็นเรื่องเฉพาะตัวของพ่อแม่ เป็นพฤติกรรมที่พ่อแม่ต้องฝึกปฏิบัติซึ่งแต่ละครอบครัวมีสภาพปัญหาหนักเบาไม่เท่ากัน ดังนั้นการจะเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลจึงควรบูรณาการเทคนิคจากการปรึกษาครอบครัวที่หลากหลายทฤษฎี สอดคล้องกับ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2551, น. 225 - 231) กล่าวว่า ไม่มีทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งที่สามารถให้คำตอบได้ครอบคลุมทุกแง่มุมของปัญหา ของผู้รับบริการ ผู้ให้การปรึกษาควรพิจารณาเลือกสรรวิธีการให้การปรึกษาจากทฤษฎีต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับปัญหาของ ผู้รับบริการ

นวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทำให้พ่อแม่ได้พิจารณาความคิดและพฤติกรรมของ ตนเองในการเลี้ยงดูลูก สามารถพัฒนาตนเองให้มีวิธีการเลี้ยงดูลูกได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เกิดการปรับปรุงพฤติกรรมของ ตนเอง เกิดความเข้าใจกันในครอบครัวมากยิ่งขึ้น อีกทั้งนวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ ในการให้การปรึกษาแบบออนไลน์ ซึ่งสามารถเข้าถึงง่าย สะดวก เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับ วรวงศา โสมะนันท์ คาลอส บุญสุภา และ พลอยไพลิน กมลนาวิน (2564, น. 247-260) กล่าวว่า การให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ในรูปแบบออนไลน์ เป็นการให้บริการที่ทำให้ผู้รับบริการปรึกษาเข้าถึงง่าย สะดวก และมีความยืดหยุ่นในการให้บริการ การ ปรึกษาเชิงจิตวิทยาในรูปแบบออนไลน์มีความสะดวกในด้านการจัดสรรเวลา การเลือกสถานที่ที่ต้องการพูดคุยได้ด้วยตนเอง ซึ่งจุดเด่นของการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในรูปแบบออนไลน์ คือ ความสะดวกในเรื่องของเวลาและสถานที่ ทำให้ การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบออนไลน์มีแนวโน้มได้รับความนิยมสูงขึ้น จึงกล่าวได้ว่า นวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความครอบคลุม สามารถเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ

2. การศึกษาผลการใช้นวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่มีต่อการเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการ เลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล

ผลการใช้นวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า พ่อแม่กลุ่มทดลองที่ได้รับนวัตกรรมการ ปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดู ลูกยุคดิจิทัลในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุม เนื่องจากนวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วม สมัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นการให้การปรึกษารายครอบครัวจึงเสริมสร้างทักษะที่แต่ละครอบครัวควรพัฒนาได้ตรงประเด็น เป็นการช่วยเหลือครอบครัวที่มีคุณภาพ เป็นกระบวนการที่สร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้การปรึกษาและผู้รับบริการปรึกษา ก่อให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนา และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล (เพ็ญภา กุลนภาดล, 2563, น. 8-10) ซึ่งการสร้าง สัมพันธภาพเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญในการให้การปรึกษา อีกทั้งการบูรณาการการปรึกษา ถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่ดี ที่สุด มีศักยภาพและก้าวข้ามขอบเขตของแนวคิดการปรึกษาแบบทฤษฎีเดียว เพื่อที่จะดูว่ามีวิธีการปรึกษารูปแบบใดบ้างที่ สามารถเรียนรู้ได้จากแนวคิดอื่น ๆ ส่วนใหญ่แล้วผู้ให้การปรึกษาไม่ได้กำหนดว่าจะต้องยึดติด กับทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งเป็น การเฉพาะ แต่จะให้ความสนใจรูปแบบของการบูรณาการมากกว่า (Norcross, 2005, pp. 840-850; Norcross and Beutler, 2008, pp. 481-511)

นวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบการให้การปรึกษาแบบผสมผสานคือ ใช้ รูปแบบการให้การปรึกษาแบบพบหน้า การให้การปรึกษาออนไลน์ และการศึกษาด้วยตนเองมาผสมผสานกัน ซึ่งการนำ เทคโนโลยีมาใช้ถือเป็นอีกหนึ่งทักษะที่พ่อแม่ยุคดิจิทัลควรมี สอดคล้องกับ กิตติชัย สุธาสิโนบล (2562, น. 200-211) ที่กล่าวว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต การมีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจึงเป็นทักษะที่จำเป็นในยุค ปัจจุบัน เพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและรู้เท่าทันอันตรายจากการใช้เทคโนโลยีบนความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม

สามารถเอาตัวรอดได้ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม เมื่อพ่อแม่มีทักษะดิจิทัลพ่อแม่ก็จะสามารถตามทันพฤติกรรม ความชอบ ความสนใจ และเทคโนโลยีที่ลูกวัยรุ่นใช้ ส่งผลให้พ่อแม่สามารถดูแลลูกวัยรุ่น ให้การช่วยเหลือเมื่อลูกเกิดปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การที่จะนำมาตรวจวัดทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลไปใช้ จะต้องมีการศึกษาคู่มือการใช้งานและบริบทของกลุ่มตัวอย่าง รวมถึงศึกษาเกณฑ์มาตรฐานและเกณฑ์การแปลผลให้ชัดเจนก่อนนำมาตรวจวัดไปใช้ หากมีความประสงค์นำไปใช้ในกลุ่มตัวอย่างอื่น ควรมีการคำนึงถึงบริบทกลุ่มตัวอย่างและปรับใช้ภาษาให้มีความเหมาะสม
2. ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีความสนใจในเรื่องทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัล สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ทั้งในทางด้านวิชาการ การศึกษา หรือนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลได้ แต่ควรคำนึงถึงการปรับเนื้อหากิจกรรมให้มีความเหมาะสมเพื่อประโยชน์สูงสุดอย่างเป็นรูปธรรม
3. การนำนวัตกรรมการปรึกษาครอบครัวร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลไปใช้ ผู้ที่นำไปใช้ควรมีความรู้ทางจิตวิทยาการปรึกษา เนื่องจากต้องใช้ทักษะและเทคนิคที่มีความเฉพาะเจาะจง อาศัยประสบการณ์และความชำนาญในการปรึกษา เพื่อให้พ่อแม่ได้รับประโยชน์สูงสุด และมีความสามารถทางการใช้เทคโนโลยี เนื่องจากรูปแบบของนวัตกรรมส่วนใหญ่เป็นการให้การปรึกษาออนไลน์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและพัฒนาทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกยุคดิจิทัลในช่วงวัยอื่น ๆ เช่น พ่อแม่ที่มีลูกปฐมวัย หรือกลุ่มผู้ดูแลเด็กวัยรุ่นกลุ่มอื่น ๆ เป็นต้น เพื่อขยายผลและนำไปต่อยอดในการใช้ประโยชน์ในวงกว้างต่อไป
2. ควรพิจารณาถึงการพิจารณาระยะสั้น โดยปรับรูปแบบการให้การปรึกษาให้มีความกระชับมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีการใช้ชีวิตประจำวันของบุคคล
3. ควรพิจารณาศึกษาการปรึกษาครอบครัวแบบกลุ่มในการเสริมสร้างทักษะพ่อแม่ เนื่องจากในบางทักษะการปรึกษากลุ่มจะช่วยให้พ่อแม่เกิดการแลกเปลี่ยนทัศนคติและความรู้ที่มีประโยชน์ต่อกัน รวมทั้งพลังของกลุ่มอาจช่วยในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

บรรณานุกรม

กิตติชัย สุชาติโนบล. (2562). หลักสูตรและการเรียนรู้แบบดิจิทัล DIGITAL CURRICULUM AND LEARNING.

วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทรวิโรฒ, 10(1): 200-211

คงเดช กิสุขพันธ์. (2561). ความท้าทายต่อบทบาทของพ่อแม่ในยุคดิจิทัล: มุมมองในระดับนานาชาติ. เข้าถึงได้จาก

<https://thailandunicef.blogspot.com/2018/01/challenges-of-parental-responsibility-in-the-digital-age.html>

จงจิตต์ ฤทธิรงค์, สุภรต์ จรัสสิทธิ์ และ พิมลพรรณ นิตยัณธา. (2563). เปิดบ้านเด็กซี-แอลฟา การอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการ

พฤติกรรม บรรยายภาคในครอบครัว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.

- ธนพล อุควงศ์เสรี และ ชัยชนะ นิ่มนวน. (2565). ความฉลาดทางอารมณ์สัมพันธ์กับเพื่อนและการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนมัธยมปลายชายล้วนในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ*, 23(2): 1-19
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2551). *แนวคิดและแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษาแบบผสมผสานในประมวลสาระชุดวิชา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้การปรึกษา หน่วยที่ 12*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เพ็ญญา กุลนาคดล. (2563). *การปรึกษาคครอบครัว (Family Counseling)*. (พิมพ์ครั้งที่ 3 ปรับปรุงครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: เปเปอร์เมท (ประเทศไทย) จำกัด.
- ระบบสถิติทางทะเบียน กรมการปกครอง. (2565). *ข้อมูลสถิติจำนวนประชากร*. เข้าถึงได้จาก https://stat.bora.dopa.go.th/new_stat/webPage/statByYear.php
- วรางคณา ไสมะนันท์, คาลอส บุญสุภา และ พลอยไพลิน กมลนาวิน. (2564) การให้บริการการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบออนไลน์ : มิติใหม่ของการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 15(1): 247-260.
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว. (2563). *รายงานผลการวิจัย โครงการผลกระทบของสื่อดิจิทัลที่มีผลต่อพัฒนาการมนุษย์ในศตวรรษที่ 21*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรพงศ์ อัมพันวงษ์. (2566). *แนวคิดการเลี้ยงดูด้วยวิถีทางบวก*. เข้าถึงได้จาก <https://th.rajanukul.go.th/preview-3605.html>
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A. G., & Buchner, A. (2007). G*Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behav Res Methods*, 39(2), 175-91.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Norcross, J. C. (2005). The Psychotherapist's Own Psychotherapy: Educating and Developing Psychologists. *American Psychologist*, 60(8), 840-850.
- Norcross, J., & Beutler, L. (2008). Integrative psychotherapies. In R. Corsini & D. Wedding (Eds.), *Current psychotherapies* (8th ed., p. 481-511). Belmont, CA: Brooks/Cole.
- Miller, S. D., & Hubble, M. (2011). The road to mastery. *Psychotherapy Networker*, 35(3), 22-31.
- Pinheiro-Carozzo, N. P., Gato, J. J. C. V., Fontaine, A. M. G. V., & Murta, S. G. (2020). Internal structure of the parenting practices scales in a vulnerable sample: A confirmatory factor analysis. *Estudos de Psicologia (Campinas)*, 37, 15-36.
- Reed, C. S., Van Egeren, L. A., & McKelvey, L. (2009). *Psychometric Study of the parenting skills assessment: A practitioner approach to measuring parenting practices*. Michigan: Michigan State University.
- World Health Organization (WHO). (2007). *Helping parents in developing countries improve Adolescents' health*. Geneva: World Health Organization.